

„Kako neumen si, Peter“, kličejo mu principi „da se daš od kraljičine že drugič prevariti.“ Toda mladenič vzame gosli in gode, da so bili vsi veseli.

Po osmih dneh pa vpraša princezinja ječarja: „Kaj se godi v ječi?“ „O milostljiva“, odgovori ječar, „kar sem vam takrat rekel, to se godi tudi sedaj: radujejo se in plešejo, da je veselje. Kmet ima namreč gosli, ki imajo čudovito moč, da mora vsak plesati, ki jih sliši. Zvita princezinja zopet pokliče Petra in mu zapove, da igra z njo za gosli. Princezinja zastavi sebe, mladenič pa gosli. Peter je bil zadovoljen in igra se prične. Toda sedaj se Peter ni dal prevariti in zmaga v igri, dobi kraljičino za ženo in postane kralj cele države. Pisal je domov svojemu oskrbniku in mu izročil vse njegovo prejšnje premoženje.

Nato so oblekli Petra v kraljevsko oblačilo in ga slovesno kronali za kralja španskega. Tudi kraljeve ujetnike je izpustil Peter iz ječe in jih bogato obdaroval. Potem je srečno mnogo let vladal s soprogo.

20. Car in kmetič.

Car si je sezidal palačo in pred palačo napravil vrt. Takoj pri vhodu na vrt je stala kočica, in v njej je živel reven kmet. Car je hotel kočico odstraniti, da ne bi kvarila vrta, in je poslal svojega ministra k bednemu kmetu, da odkupi kočico. Minister gre k kmetiču in mu reče: „Srečen si, car hoče kupiti tvojo kočico. Ni vredna deset rubljev, a car ti jih ponuja sto.“ — Kmetič odvrne: „Ne, kočice ne prodam za sto rubljev.“ Minister nato: „No tedaj ti ponuja car dvesto.“ Kmetič odgovori: „Niti za dvesto, niti za tisoč je ne prodam. Moj ded in oče sta živela v nji in umrla v nji, in jaz sem se postaral v nji in bom umrl v nji, ako Bog dá.“ — Minister odide k carju in mu pove: „Kmet je trdovraten; nihče ga ne pregovori. Ne ponujaj mu nič več, temveč kar zapovej, da se odstrani kočica. Tako bo konec sitnosti.“

Car reče: „Tako nočem.“ — Tedaj dé minister: „Kako? Ali naj stoji nasproti palači trhla kočica? Vsak, ki pogleda na palačo, bo rekel: lepa bi bila ta palača, le kočica jo kvari. Ali manjka carju denarja, da ne kupi kočice.“ — Toda car pravi: „Kdor pogleda na palačo, bo rekel: gotovo je imel car mnogo denarja, da je sezidal tako palačo; in če pogleda kočico, bo rekel: gotovo je bil car tudi pošten. Pusti kočico!“

L. N. Tolstoj.

21. Volk in zajec.

V hudi zimi je bil volk zelo lačen. Iskal si je ves dan živeža, pa ni nikjer dobil ničesar. Slednjič sreča zajca. Hitro skoči nanj in ga davi.

„Pusti me, volk! Ali se ne spominjaš več, da sem ti pred nekaj leti rešil življenje? Lovec te je iskal po gošči, ti si pa dremal. Opozoril sem te da preti nevarnost. Zbežal si in si bil rešen.“

„Kaj se ti sanja? Jaz te ne poznam. Lažeš, zajec; rad bi se rešil in mene okanil.“

Volk ga je davil naprej in mu lomil kosti. V zadnjem trenutku zajec še žalosten vzdihne: „Nehvaležnost je plačilo sveta.“

Volk se je pa smejal in kliknil: „Za plačilo te — pojem.“ Močnejša je lakot kot hvaležno srce.

Ivo Blažič.

22. Metuljčka.

Veselo sta frčala metuljčka od cvetke do cvetke ter srkala sladki sok iz njih. Pa pride po potu deček z mrežo za metulje.

„Beživa!“ reče starejši metulj svojemu mlajšemu bratcu. „Ali ne vidiš; da se nama približuje deček z mrežico? Uloviti naju hoče. Beživa!“

Toda mlajši ga noče slušati in reče: „Kje je še deček! Preden pride semkaj, baš še lahko izsrkam tej cvetki sok. Tako dobrega ima! Še nikoli ni dobil moj želodček tako sladke hrane! Dobro mi tekne.“

Bratec ga prosi, svari. Pa zastonj mu je pravil, da se deček z mrežico boljbolj približuje. Naj pusti sok, saj ga še drugod dobi. Zastonj mu je prigovarjal, naj beži. Ko nič ne pomaga, zbeži starejši, da si reši vsaj lastno življenje, pa mu še enkrat zakliče: „Zakaj me ne ubogaš? Beži! Zadnji čas je! V sužnosti se bodeš žalosten spominjal veselih prostih dni. Kaj ti pomaga, če sedaj nekaj trenutkov uživaš veselje, ko bodeš pa plačal ta kratki užitek z zlato svobodo, morebiti celo s svojim življenjem!“

Te besede so genile mladega sladkosnedeža. Hotel je odleteti. A bilo je že prepozno. Deček ga je že imel v svoji mreži.

Zoran.

23. Smrečica.

V gori je rastle smrečica,
Vitka in ravna kot svečica;
Veje zelene razstirala,
Svoje sestrice prezirala.

„Čujte, sestrice me, kaj govorim:
Kakor gotovo tukaj stojim,
V gori zeleni enake mi ni,
Ki bi dosegla moje moči.“

Veter zapiha, kljubujem mu,
Blisk se zabliška, svetujem mu:
Beži, kar beži, ne bodi nor,
Tvojim šalam je dober — bor.

Močna sem jaz, še močnejša kot hrast,
Torej, sestrice, skazujte mi čast;
Krepko nad vami bom vladala
Včasih s povelji obkladala . . . “

Smrečica še govorila je,
Svoje vrline slavila je,
Pa je prišel v zeleni hlad
Z jeklom na rami fantič mlad.

Prvič se jeklo zablešči —
Smrečica mlada zaječi,
Drugič se jeklo zablešči,
Smrečica strta na tleh leži.

Marijan.

